

GEORGE MEIR (1900-1944)

1941

George Meir werd te Antwerpen geboren op 15 januari 1900 en overleed aldaar op 6 september 1944.

In 1919 behaalde hij het onderwijzersdiploma aan de Stedelijke Normaalschool, trad nog hetzelfde jaar in het stadsonderwijs en bleef er, eerst in het lager onderwijs, later in het technisch onderwijs, in dienst tot 1931.

Al zijn verdere examens bereidde hij voor tijdens zijn vrije avonden. Op vrij korte tijd behaalde hij aldus de verschillende hogere onderwijsdiploma's, in 1922 het diploma van regent in de Germaanse talen aan de Middelbare Normaalschool te Gent, in 1930 dat van doctor in de wijsbegeerte en letteren (Germaanse filologie), in 1938 het diploma van geaggregeerde van het hoger onderwijs. De examens der candidatuur in de wijsbegeerte en letteren legde hij af voor de Centrale examencommissie te Brussel, die van het doctoraat aan de Rijksuniversiteit te Gent, daartoe aangezet door Prof. G. Van Langenhove, die zijn grote werkkraft en begaafdheid had leren kennen tijdens de examens voor de Centrale commissie. Aanvankelijk dacht Meir aan een Engels doctoraat (een onderzoek naar het ontstaan van het Standard English), maar uiteindelijk besloot hij tot een studie over Pol de Mont, waarvoor hij het belangrijkste materiaal in zijn geboortestad ter beschikking had.

De monografie over *Pol de Mont. Leven en werken* (Antwerpen, De Sikkel, 1932), waarmee Meir in 1930 het doctoraat verwierf, bracht hem een reeks wetenschappelijke onderscheidingen. Hij werd ermee bekroond in de reisbeurzenwedstrijd en in de universitaire wedstrijd (tijdvak 1931-1933). In 1931 werd het werk ook onderscheiden met de Pol de Mont-prijs. In hetzelfde jaar werd Meir tot lid verkozen der Zuidnederlandse maatschappij voor taal- en letterkunde en geschiedenis, en in 1941 tot lid van de Maatschappij der Nederlandse letterkunde te Leiden.

Het universitair diploma opende voor George Meir het middelbaar en hoger

onderwijs. In 1931 werd hij leraar aan het Koninklijk Atheneum te Antwerpen, waar hij in 1937 zijn ontslag gaf. Hij was ondertussen, eind 1932, docent ad interim geworden aan de Rijkshandelshogeschool te Antwerpen, toen nog in stedelijk beheer, ter vervanging van Jules Persijn, vooreerst tijdens diens ziekte, en later na zijn dood. In 1937 werd hij er full-time docent, belast met het Nederlands in de candidatuur der franstalige afdeling en het Engels in het licentiaat der beide afdelingen.

Ondertussen was Meir's belangstelling naar de Scandinavische talen gegaan. Na een studieverblijf in Denemarken in 1933 begaf hij zich gedurende de eerste helft van het jaar 1934 naar Noorwegen en Zweden. Het grootste deel van de tijd verbleef hij te Oslo, waar hij aan de universiteit college liep bij de taalkundigen D. A. Seip en A. Sommerfelt, de literatuurhistoricus Fr. Bull en de specialisten van het Oudnoors Bj. Magnus Ólsen en A. Holtsmark. Met een studie over *Dood en doodssymboliek in Ibsens werken* (Antwerpen, De Sikkels, 1938. Werken uitgegeven door de faculteit van de wijsbegeerte en letteren, nr. 84), aldaar begonnen, behaalde hij in 1938 de graad van geaggregeerde van het hoger onderwijs, na een openbare les over „Het milieu in de Noorse literatuur in de tweede helft van de 19de eeuw (Jonas Lie, Kielland en Kn. Hamsun)“.

Na zijn terugkeer uit Noorwegen werd hij nog in 1934 belast met een vrije cursus in het Noors. Zijn mandaat werd jaarlijks hernieuwd, maar tot de rang van keuzevak — zoals voorzien bij de wet van 1929 — werd deze cursus pas verheven, toen George Meir met ingang van 1 februari 1941 tot docent bij de faculteit benoemd werd, bovendien nog belast met de bijzondere methodenleer der Germaanse talen, in de plaats van Prof. Dr. P. De Keyser die ervan ontlast werd. Deze benoeming werd na de bevrijding bij regentsbesluit van 30 november 1944 ten posthumen titel bekrachtigd. Na de dood van Prof. Dr. G. Van Langenhove werd George Meir met ingang van 1 februari 1944 (bekrachtigd bij R.B. van 15 oktober 1945) belast met de cursus Grondige verklaring van Oudgermaanse teksten (partim, Oudnoors).

Op het ogenblik dat zijn loopbaan aldus tot volle ontplooiing was gekomen, werd ze bruusk afgebroken. Op 6 september 1944, een paar dagen na de bevrijding van Antwerpen, werd hij dodelijk getroffen op straat door de scherven van een der bommen, die toen bij tussenpozen over de stad neerkwamen.

In de gepubliceerde wetenschappelijke nalatenschap van George Meir is de Anglistiek niet vertegenwoordigd. Op het ogenblik van zijn dood was hij echter bezig met een studie over de Vlaamse invloed op Caxton's taal in „Reynard the Fox“. Van dit werk is slechts een gedeelte klaargekomen (88 blz. en nota's over enkele verdere hoofdstukken), dat samen met andere papieren na zijn overlijden werd overgemaakt aan het Archief en museum van het Vlaamse cultuurleven te Antwerpen.

George Meir maakte zijn wetenschappelijk debuut met de lijvige en grondige studie over Pol de Mont. Deze monografie geeft een uitvoerige beschrijving van het leven van de dichter en volgt zijn literaire loopbaan op de voet. Van

een persoonlijk esthetisch oordeel onthoudt de auteur zich overal, hij bepaal zich ertoe nauwgezet het oordeel der kritiek te registreren. De uitgave van h e proefschrift werd echter aangevuld door *Pol de Mont. Bloemlezing uit zijn poëzie* (Antwerpen, De Sikkel, 1932). In dit boekdeel van 300 bladzijden heeft Meir bijeengezocht „wat Pol de Mont als dichter in zijn beste ogenblikken heeft voortgebracht”. (Inleidend woord, p. 5). Op deze wijze kan men zich een indruk vormen van Meir's eigen oordeel over de Mont. Daarom brengt dit boek een kostbare aanvulling bij de gewild objectieve en neutrale toon, die in de studie overheerst. Later gaf Meir nog een kleine bloemlezing uit, *Keurbladzijden uit het werk van Pol de Mont* (Antwerpen, De Nederlandse Boekhandel, 1942). Daarna heeft hij zich niet verder met de Nederlandse literatuur bezig gehouden. Zijn overige studies zijn gewijd aan de Scandinavistiek.

In enkele tijdschriftartikels behandelde hij „Uit de Noorsche Sagenwereld : de Draug” (*De Vlaamse Gids*, 1934), een folkloristische studie; „Het Taalvraagstuk in Noorwegen” (*De Vlaamse Gids*, 1935), een algemene oriëntatie over de historische groei der moderne taaltoestanden, de Deense auteur Hendrik Pontoppidan (*Dietse Warande en Belfort*, 1941). In twee brochures, uitgegeven door het N.I.R. in 1937, gaf hij een overzicht van de Deense en de Noorse letterkenden na 1914. Voor het derde deel der *Algemene literatuurgeschiedenis* (Utrecht, De Haan, 1948) schreef hij een bijdrage over renaissance, barok en klassiek in de Scandinavische landen. Wegens de beperkte plaats, ingeruimd aan Scandinavië in dit overzicht, moest de auteur de sterkste concentratie nastreven. Dank zij een geslaagde synthese biedt het artikel een treffende karakteristiek van wat de geïnteresseerde literatuur liefhebber moet weten over die perioden.

Meir's belangrijkste bijdrage tot de Scandinavistiek is zijn boek over *Dood en doodssymboliek in Ibsens werken*. Het doel van deze studie was „door middel van dit probleem (van de dood nl.) dieper door te dringen in de kennis van Ibsens opvattingen en van zijn stijlmiddelen” (p. 9). Aanvankelijk had Meir een onderzoek op het oog waarin langs het probleem van de dood om de voornaamste auteurs der 19de-eeuwse Noorse literatuur zouden gekarakteriseerd worden. Als een afzonderlijk deel kwam de analyse van Ibsen's werk klaar. Mij is niet bekend of de auteur reeds een aanvang had gemaakt met de uitbreiding der studie.

Het boek is hoofdzakelijk analytisch. De auteur ontleedt de drama's van Ibsen, zoals ze achtereenvolgens ontstonden, en spoort de verschillende uitdrukkingen op over de dood. Hij gaat na welke symbolische betekenis ze krijgen. Daarbij worden de verschillende versies en de ontwerpen der stukken herhaaldelijk betrokken. Folkloristische en mythologische elementen komen insgelijks vaak ter sprake. In uitgebreide „Slotbeschouwingen” (p. 212 e.v.) synthetiseert de auteur vooreerst de stilistische gegevens die de studie opleverde : het Oudnoorse element in Ibsens stijl, de stijlfiguren en het volkse tegenover het literaire element. Daarna resumeert hij de betekenis van de doodsgedachte voor de dramatische behandeling en stelt vast dat ze een beslissende factor was. Een conclusie over de ethische betekenis van de dood bij Ibsen sluit het boek af.

Hoewel deze studie één enkel aspect van een ontzaglijk rijk oeuvre belicht en daardoor misschien beperkt kan heten, blijkt dat aspect van zulke betekenis te zijn dat een ontleding ervan tot in de wezenskernen van de kunstwerken doordringt. Daarom mag men dit boek blijvende waarde toekennen in de toch zo omvangrijke bibliografie over de grote Noorse dramaturg.

Een bespreking van Prof. Meir's loopbaan kan niet volledig zijn zonder dat gesproken wordt over zijn eigenschappen als docent. Uit zijn onderwijsersopleiding en vooral uit zijn rijke persoonlijke ervaring wist hij dat de rustige, methodische zekerheid en het synthetische overzicht over een bepaalde leerstof lessen vruchtbaar maken. Wat men in de onderwijzer en leraar Meir apprecieerde, dat loofden ook de hogeschoolstudenten in de professor : zijn rustige en zakelijke toon, die vertrouwdheid met het onderwerp verraadt en toch plaats biedt voor enthousiasme. Zijn Noorse, Deense en Zweedse taalcursussen waren eigenlijk niet als universitaire leerboeken bedoeld. Hij publiceerde ze in het bondsblad van V.T.B. ten behoeve van toeristen. (In boekvorm verschenen ze na zijn dood, respectievelijk in 1948, 1949, 1951). Ze waren echter zo degelijk dat ze zelfs op universitair niveau hun waarde bewezen in handen van de pedagoog Meir.

ALEX BOLCKMANS.

PUBLIKATIES VAN GEORGE MEIR

IN BOEKVORM

Pol de Mont. Leven en werken. Antwerpen, 1932.

Pol de Mont. Bloemlezing uit zijn poëzie. Antwerpen, 1932.

De Noorsche letterkunde sinds 1914. Brussel, 1937. Programmabrochures van het N.I.R. Nederlandsche reeks, 15.

De Deensche letterkunde sinds 1914. Brussel, 1937. Programmabrochures van het N.I.R. Nederlandsche reeks, 16.

Dood en doodssymboliek in Ibsens werken. Antwerpen, 1938. Werken uitgegeven door de faculteit van de wijsbegeerte en letteren der Rijksuniversiteit te Gent, 84.

Keurblad zijden uit het werk van Pol de Mont. Antwerpen, 1942.

Noors voor de toerist. Antwerpen, 1948.

Deens voor de toerist. Antwerpen, 1949.

Zweeds voor de toerist. Antwerpen, 1951.

BIJDRAGEN IN TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN

Uit de Noorsche Sagenwereld: de Draug. De Vlaamsche Gids, 1934, pp. 38-45 en 78-92.

Het Taalvraagstuk in Noorwegen. De Vlaamsche Gids, 1935, pp. 337-350.

Pol de Mont. In : 100 grote Vlamingen, 1941, 375-377.

Hendrik Pontoppidan. Dietsche Warande en Belfort, 1941, pp. 527-531.

De Scandinavische landen. In : Algemene literatuurgeschiedenis, III, 1948, 509-513.